

Rapport från Centrala pensionärsrådet

Datum: 21 augusti

Plats: Malmö

Inledning

Den röda tråden för mötet i Centrala pensionärsrådet (CPR) den 21 augusti var *"Hälsa – hela livet"*. Ett genomgående perspektiv under diskussionerna var hur hälsa, kultur, fritid samspelar för att skapa ett värdigt och meningsfullt liv för Malmös pensionärer.

Kultur för äldre

Vi fick inledningsvis en presentation från Kulturförvaltningen om kulturutbudet för äldre. Reflektionen var: *"När blir man egentligen äldre?"* och *"Förändras vårt kulturintresse när vi fyller 65?"*

Kulturförvaltningen lyfte fram projekt med digitalt bokningsbar kultur som kan erbjudas på kommunens särskilda boenden. Detta ansågs vara ett positivt komplement, men det betonades att det inte får ersätta det traditionella deltagandet i samhällets kulturutbud. Kultur är mer än att enbart se eller lyssna på något – det handlar även om att uppleva atmosfärer, möta människor och ta del av olika miljöer.

Det finns en oro för att projekten kan riskera att förstärka segregation och ålderism. Samtidigt underströks att alla har rätt till kultur och rådet betonade att kultur i grunden är en rättighet för alla människor, oavsett ålder.

Vidare påtalades vikten av tillgänglighet i ett bredare perspektiv – färdtjänst, anpassade lokaler och hjälpmedel är avgörande för att kultur verkligen ska vara tillgänglig för alla. En begränsning i det aktuella projektet är att det endast omfattar särskilda boende i kommunal regi.

Här kan du läsa mer om kommunens utbud [Kultur för äldre - Malmö stad](#)

Fritid och rörelse för alla

Fritidsförvaltningen presenterade sitt arbete under mottot *"En meningsfull fritid för alla"*. Utgångspunkten är att det inte finns en homogen grupp äldre – behov och intressen varierar beroende på många faktorer. Därför är ett brett utbud av aktiviteter nödvändigt.

En bild som framkom var att *"kulturen är för själen, fritiden för kroppen"*. Idrottsrörelsen arbetar i dag med fokus på rörelse hela livet och ser nu även över kostnadsfria aktiviteter för pensionärer, inspirerade av satsningen *"Kul i Malmö"* för barn och unga. Exempel är drop-in-verksamheter där pensionärer kan prova på aktiviteter gratis.

Ett framgångsrikt exempel är samarbetet mellan Fritidsförvaltningen, Hälsa, vård och omsorg samt Riksidrottsförbundet genom projektet **Senior Sport School**. Där erbjuds klasser med 25 deltagare under tio lektioner, med aktiviteter som matlagning, boule och dans.

Boule lyftes särskilt fram som en inkluderande aktivitet som kan spelas av nästan alla – personer med funktionsnedsättningar, rullstolsburna eller de som använder rullator. Boule kan dessutom utövas både socialt och tävlingsinriktat. Malmö har en unik inomhushall, Malmö Bouleallians i den gamla hangaren på Bulltofta, som gör sporten tillgänglig året runt.

Även här betonades vikten av fysisk tillgänglighet och fungerande transporter för att alla ska kunna delta i fritidsaktiviteter.

Här kan du läsa mer om utbudet för pensionärer [Fritidsaktiviteter för seniorer - Malmö stad](#)

Konsultativt team inom Hälsa- Vård- och Omsorgsförvaltningen

Vi informerades också om Malmö stads konsultativa team som handleder personal inom äldreomsorgen. Teamet består av specialister inom bland annat geriatrik, demenssjukdomar, diabetes och psykiatri. Deras roll är inte klinisk utan rådgivande och utbildande, med fokus på att stärka personalens kompetens. De kan också ge råd och stöd till anhöriga. Vill du komma i kontakt med teamet när du dem på telefon 0721-60 62 75, vardagar kl 08.00-12.00.

Arbetet präglas av ett preventivt hälsoarbete, exempelvis genom tidig upptäckt av demenssymptom, uppmärksammande av depressioner och vikten av kost och rörelse för att förebygga sjukdomar såsom diabetes.

Samtidigt påtalades en problematik: i sociala medier syns ofta bilder från stadens särskilda boenden där kakor och sötsaker serveras frekvent, något som står i kontrast till diabetessjuksköterskornas rekommendationer.

En annan viktig synpunkt var att den högsta kompetensen ofta befinner sig längst bort från patienterna. Behovet av fler specialistutbildade undersköterskor och sjuksköterskor nära de äldre och deras anhöriga är stort. Teamet talade dock om att det blivit fler specialistutbildade ute i verksamheterna vilket är positivt men långt ifrån tillräckligt.

Matdistribution – en central fråga

Den sista och mest omdiskuterade punkten på dagordningen var frågan om framtida matdistribution till äldre Malmöbor.

För en gångs skull fick CPR information före nämndens behandling av ärendet, något som uppskattades då det ger rådet möjlighet att bidra med synpunkter. Utredningen om

matdistribution pågår och ska vara klar under hösten. Alternativ som utreds inkluderar fortsatt kommunal distribution, men även andra lösningar.

Utredningen ska analysera olika modeller – varm mat, kyld eller fryst – samt belysa de ekonomiska, organisatoriska och kvalitetsmässiga konsekvenserna. Diskussionen i rådet var livlig, och flera viktiga perspektiv lyftes fram:

- **Hälsoperspektivet:** Näringsriktig mat är avgörande för att bevara både kroppslig och mental hälsa.
- **Valfrihet:** Möjligheten att välja mellan olika rätter, liknande systemet som nyligen införts i Region Skåne, ansågs angeläget.
- **Kvalitet och presentation:** Maten ska vara vällagad, välsmakande och estetiskt presenterad.
- **Distribution:** Leveranser bör inte belasta hemtjänstpersonalen utan skötas av andra yrkesgrupper. Idag når maten ofta fram ljummen, trots att den skickas ut varm.
- **Sociala aspekter:** Måltider handlar också om gemenskap och miljö, inte enbart om näringsintag.

Anders Rubin betonade att näringsperspektivet är en ny inriktning för politiken att ta ställning till. Han klargjorde också att de boende i seniorboenden med restaurang inte berörs av förändringarna, eftersom dessa inte omfattas av matdistributionen.

PRO Samorganisation Malmö kommer att följa ärendet noga och fortsätta driva linjen att äldre har rätt till varm, näringsriktig och tilltalande mat.

Ninette Hansson
Representant
Centrala pensionärsrådet